

16 Legislativní opatření

Listina základních práv a svobod, zákony a vyhlášky vztahující se ke vzdělávání žáků se SP, zákon o znakové řeči, příspěvky na kompenzační pomůcky, zákon o sociálních službách, zákon o veřejném zdravotním pojištění, zákon o zaměstnanosti, zákoník práce

Listina základních práv a svobod

- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
- Podle článku 25 (Hlava třetí) je zaručeno právo na vzdělávání v jazyku každé národnostní a etnické menšiny

Legislativní podmínky vzdělávání žáků se SVP

- SVP = speciální vzdělávací potřeby
- nový školský zákon, vyhlášky, RVP, ŠVP, integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, IVP

Zákony a vyhlášky vztahující se ke vzdělávání žáků se SP

- Nový školský zákon 561/2004 Sb (poslední změna 472/2011 Sb.)
- Vyhláška 72/2005 Sb. (poslední změna 116/2001 Sb.)
- Vyhláška 73/2005 Sb. (poslední změna 147/2011 Sb.)
- RVP
- ŠVP

Školský zákon

- Nabyt účinnosti dne **1. ledna 2005**

Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání – č. 561/2004 Sb.

- Dochází v něm k některým významným změnám v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou upraveny v §16 tohoto zákona
- Proklamuje, aby se pro žáky a studenty se ZP a zdravotním znevýhodněním při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanovily vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám
- Dětem, žákům a studentům, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím znakového jazyka

Vyhlášky

Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb.

- vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- věnuje se:

- vymezení obsahu činnosti SPC, PPP
- poradenským službám na půdě školy

Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb.

- vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných :

- Změny názvů speciálních škol
- Charakteristika a vymezení obsahu individuálního vzdělávacího plánu (IVP)
- Možnost zřízení funkce asistenta pedagoga

Typy speciálních škol:

MŠ, ZŠ, SŠ, SOŠ, SOU, OU, praktická škola, gymnázium, konzervatoř pro ZP
MŠ, ZŠ, SŠ, SOŠ, SOU, OU, praktická škola, gymnázium pro SP
MŠ, ZŠ pro hluchoslepé
MŠ, ZŠ, SŠ, SOŠ, SOU, OU, praktická škola, gymnázium pro TP
MŠ, ZŠ logopedická
MŠ speciální, ZŠ praktická (dříve Zvláštní škola), ZŠ speciální (dříve Pomocná škola), OU, praktická škola
ZŠ pro žáky s SPU, ZŠ pro žáky s SPCH
MŠ, ZŠ, ZŠ speciální při zdravotnickém zařízení

RVP a ŠVP (od září 2007)

- Kurikulární dokumenty (nový systém) pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let
- Veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost (www.msmt.cz)
- Dvě úrovně – státní a školní
- Státní úroveň: Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy (RVP)
- Školní úroveň: školní vzdělávací programy (ŠVP) na jednotlivých školách

Rámcový vzdělávací program

- Vymezuje závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání
- Závazný pro tvorbu ŠVP
- 8. kapitola **RVP pro ZV** věnována žákům se SVP

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami:

- **žáci se zdravotním postižením** (TP, ZP, SP, MP, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými PU nebo PCH)
- **žáci se zdravotním znevýhodněním** (oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k PU a PCH)
- **žáci se sociálním znevýhodněním** (z rodin s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu)

Vzdělávání žáků se SVP

Může být uskutečňováno:

- ve školách samostatně zřízených pro tyto žáky
- v samostatných třídách, odděleních nebo studijních skupinách s upravenými vzdělávacími programy
- formou individuální integrace do běžných tříd

Školní vzdělávací programy

- Zařazují se do nich speciální vyučovací předměty a předměty speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků dle druhu zdravotního postižení či znevýhodnění
- SP – zejména **logopedická péče a rozvoj jazykových kompetencí** (vizuálně motorických a auditivně verbálních komunikačních systémů)

Individuální vzdělávací plán

- Podkladem pro tvorbu IVP je ŠVP
- Možné přizpůsobit a upravit vzdělávací obsah pro žáky tak, aby byl dosažen soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků
- Možno stanovit i odlišnou délku vyučovací hodiny

Zákon o znakové řeči

- č. 155/1998 Sb.
- Novela Zákona o znakové řeči z 23. 9. 2008, účinnost od 20. 10. 2008:

Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob - č. 384/2008 Sb. (novela), č. 423/2008 Sb. (plné znění)

Cíle novelizace 155/1998 Sb.

- Odstranění terminologických nedostatků („znaková řeč“)
- Uvedení komunikačních systémů osob s hluchoslepotou a tím umožnění jejich efektivního využívání v každodenním životě

Zákon o sociálních službách

- č. 108/2006 Sb.
- § 74 – Sociální služby poskytované bez úhrady:
- Raná péče – § 52
- Tlumočnické služby – § 54

Raná péče

(1) Raná péče je terénní, popřípadě ambulantní služba poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivé sociální situace. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- c) sociálně terapeutické činnosti
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tlumočnické služby

(1) Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Příspěvky na kompenzační pomůcky

Články z www.ruce.cz

Zdravotnictví

- Zákon o veřejném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb.
- Vyhláška MZ č. 3/2010 Sb., o stanovení obsahu a časového rozmezí preventivních prohlídek (<http://sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb10003&cd=76&typ=r>)
- Screening sluchových vad* – viz Metodický pokyn (předaný ve výuce k rozkopírování) (více viz: www.detskysluch.cz)

Zaměstnávání osob se ZP

- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů:
- Zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání
- Rovné zacházení a zákaz diskriminace
- Svobodná volba osoby se ZP z hlediska uplatnění na volném nebo chráněném trhu práce
- Práva a povinnosti z hlediska pracovněprávních vztahů upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Nástroje a opatření na podporu zaměstnávání osob se ZP

- Pracovní rehabilitace = souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se ZP, kterou na základě její žádosti zabezpečují ÚP a hradí náklady s ní spojené
- Teoretická a praktická příprava = příprava na budoucí povolání, příprava k práci, specializované rekvalifikační kurzy

435/2004 Sb. - §67

Osoby se ZP jsou fyzické osoby, které jsou:

- orgánem sociálního zabezpečení uznány plně invalidními (dále jen "osoby s těžším zdravotním postižením"),
- orgánem sociálního zabezpečení uznány částečně invalidními,
- rozhodnutím úřadu práce uznány zdravotně znevýhodněnými (dále jen "osoby zdravotně znevýhodněné").

Zdravotně znevýhodněná osoba

- fyzická osoba, která má takovou funkční poruchu zdravotního stavu, při které má zachování schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale její schopnosti být nebo zůstat pracovně začleněna, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci nebo kvalifikaci získat jsou podstatně omezeny z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav

- pro účely tohoto zákona nepříznivý stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok a podstatně omezuje psychické, fyzické nebo smyslové schopnosti a tím i možnost pracovního uplatnění

!!! Sociální reforma 2011!!

- viz: <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/>